

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 10. Crucis signum in altum erectum. Primò: significat te per ipsam debere tuam assequi saluationem, sicut per ipsam Christus suum assecutus est regnum. Secundo: tetotum esse Christi. Tertiò: ipsam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

*Cruce fidelis inter omnes
Arbor una nobilis.*

Nullum extitit lignum adeo à casu securum,
nec malis navis ita frangi nefcia, vt arbor hæc
Cruce fortissima. Ab hoc diuino firmoque sti-
pente, Christo in Cruce, suspenduntur omnia
belli instrumenta, vasque musicorum omnigena,
& maxima & minima. Duo nouimus esse
genera Sanctorum: nonnulli sunt penitentes,
quos bene comparaueris agricolis qui dolore
& labore terram arant excolunt, & ritu-
gant: alij sunt innocentes, quos nulla vnquam
peccati mortalis labe inquinant; similes hi sunt
musicis, qui cum quiete, & consolatione musi-
cam concipiunt bene temperatam, varijs virtutum
exercitijs, horum & illorum instrumenta pen-
dent à Christo suspensio in Cruce: quod lacrymæ
& penitentia Magdalena sunt efficaces, & do-
lor D. Paulo continus sit utilis, si Petri gemitus
& planctus alicuius sint meriti, si disciplina
& corporis castigations Sanctorum valorem
habeant: hæc omnia à Christo dependent in
Cruce suspensio. Et si in Patriarchis fides vi-
na commendatur, si in Prophetis spes certa lau-
detur, si Apostoli charitate vigeant inflammata,
si quis stupeat inuincibilem in Martyribus for-
titudinem, si quem rapiat admiranda Doctorum
sapientia, si Virgines puritate splendant: om-
nia dependent: & virtutem hauriunt à Christo
in Cruce suspensio. Quod si Confessarius absol-
uat, si Prædicator cor moueat auditoris, si Sa-
cerdos consecret, & aqua in Baptismo emundet,
& oleum in Vnctione purificet, hæc omnia tri-
butas Christo in patibulo Crucis fixo. Si pecca-
tores iustificentur, si iusti gratiam obtineant, si
beati gloriam, hæc cuncta Christo ascribenda sunt
in Cruce crucifixio. Idcirco dicit Isaias: *Suspendit
supra eum omnem gloriam domus patris eius.*

VII. *Cruce enco-
nium.*
Omnis itaque cæli gloria de Christo depen-
det Crucifixio: vnde ratio posebat, vt in celo
perpetuus esset huius principij ac gratiarum
omnium gloriaque conspectus. In eum finem
essent Christus & Cruce visus beatorum perpe-
tuum gratumque obiectum, & vtrumque ado-
rabunt, Christum scilicet, vt vidit D. Ioan-
nem in forma agni quasi occisi seniores adora-
bant, cõsonas suas coram eo deponentes, & gra-
tias illi referentes infinitas. Cruce autem ve-
nerabuntur vt instrumentum quo tantum illis
bonum communicauit, sic illos audio Cruce
adorantes & saluantes: *Salus Cruce sancta, salus
mundi gloria, vitale lignum, vitam ferens omnium.*
Ad adorandum, et Cruce viuificam, per te re-

*dempsi, dulcis Deus saculi, semper laudatus: in-
per tibi carissimus, per lignum ferui, per te sumus
beri. Hoc est illud lignum exaltatum: nam
illud fuit Christus exaltatus, & per Christum ad
summam gloriam fuit ipsa Cruce exaltata.*

§. 10. *Cruce signum in aeternum crucifixum. Pri-
mo: significat te per ipsam debet tuam
assequi salutem, sicut per ipsam Chris-
tus suam assecutus est regnum. Secundo:
te totum esse Christi. Tertio: ipsam esse
contra inimicos tuos forte propugnaculum.*

Rectus fuit serpens æneus in ligno. In
signum. Et exaltata est Christi Cruce in
signum. Eleuabis signum in nationes. Om-
nibus etenim seruit nationibus in quibus, qui
signat D. Damascen. Primum est: ad salutem
salutem: nam si videndo Crucem intelligimus
illam fuisse per quam Christum regem obtinuit
suarumque exaltationem: tuam quoque non tu
assecutus abique cruce: quoniam patrum scriptu-
ret seruus ille, qui sibi persuaderet posse ad
cetera palatii conscendere meliori stali quæ
Rex suus, & Dominus. His apponit de
loquitur. D. Petrus *Christus passus est pro
vobis relinquens exemplum vt sequamini vestigi-
is: & hoc conformiter illi quod Deus dixit
omnibus: Dicitur ad omnes (sic D. Mar.).* *Si
quis vult post me venire etc. vult Crucem
sequi: est signum (inquit D. marcal.) qui ad
alij distinguitur, sicut antiquitus circumferre
Signum vt ex eo te cognoscas, & patefacias, vt
non esse tui iuris sed Christi, & quidquid in te
est, ad Christum pertinere. Iam doctrinam
si Christianam, eam igitur animo recolis
Quærimus: eluc Christianus? Respondet
que, per Dei gratiam. Quid significat Christi-
num esse? hominem Christi. Quod est signum
hominis Christiani? S. Cruce. quid per hanc
significas? Ego tibi hoc declarabo. Tibi de
mum comparas, quæ erat alterius, per eam
nem illam reddidisti tuam ubique propriam, quæ
que ex ea auferitur quidquid in ea petre possi-
debat dominus, & tantum in ea remanere quod
tui Domini & iuris est. Vt ostendas hanc esse
tibi propriam, ad portam sue fronsignam
affige arma tua seu insignia familie pariter
manifesta: q. d. Domus hæc & quidquid
illa est, eius est domini cuius hæc sunt in-
signia. Homo domus tua à diabolo pediti*

Psalmi ut inimici nostri. Dixit Propheta, & D. Paulus addit: *Eramus natura filij ira.* Venit deus filius carnisque emit: *Lam non estis vestri,* inquit, Apollonius. Cuius ergo sumus? eius qui vos erit. *Impi estis pretio magno.* O quale pretium, quale mundus numquam vidit, quale nunquam credidit: fuit sanguis filij Dei: *Pretiofo sanguine Agni immaculati:* testatur sic D. Petrus. Quinto hoc perpetuo Sancti in terra profitentur & in celo gratias illas crebro repetentes: *Redemimur si non Domine in sanguine tuo.* Redimere est Removere, nunc emere quod suum erat. Eramus Dei per creationem, nos ipsos diabolo tradidimus: recuperavit nos sibi Christus emique sanguinis sui dignissimo pretio. Ut autem hoc fiat manifestum, necessarium est fronsipicio huius Domini arma prefigere: quoniam sunt hæc?

Crux: Signum filij hominum. Sit in fronte, ore, pedore totoque tuo corpore, ut omnibus innosces, te hominem esse Christi, esse Chilibanum, hoc est quod iam in domo tua nihil sit eros Domini qui illum possederat diaboli, videlicet sed omne quodcumque tibi est ad illum spectat, quod emit illum, sibi que comparavit. Eo sine Crux locatur in parte capitis principali, nempe in fronte, ut significetur quod omne quod in illo est capite, ad Christum pertineat eius que sit possessio. Omnes cogitationes curæ, discursus, memorie Christianæ, esse debent de Christo. Igitur sit in ore: nam, ut ipsa veritas Christus ait, cor tui est porta, ut nove timus nihil inde egredi steterit, quod non Christi non sanuletur. Inde transferat ad pectus, quo declarat omnes agendi modos qui inde scaturiunt, esse de Christo; atque in tei veritate quo manifestes quod totas sit Christi, cum in te non sint nisi cogitationes, verba & opera Christi. Scita tei a'icui cuiuspiam pertingit innotat totam esse illius. Videbis ad hunc signum multos ad tei faccos, multaque laganæ, & signum suum habent affixum signum. Hæc illas est mercatoris illa alterius, nam hoc significat, quidquid in his continetur, illius esse cuius est signum.

Ex his concludit quom sit rationi disforme, quod in homine Christiano inveniatur aliquid quod sit mris diabolici, vel Gentilis, cum signo Christi armisque sit insignitus. Quod si ita tueris, iusta ex causa poterit contra nos ex ostulare meliori iure quam de illis, de quibus apud Ezechielem querelas deponerat gravissimas. Apprehendit Deus Prophetam atque in spiritu t. ant. misit illum in Hierusalem, Sanctuarium illi deponit, monstrat incipique de illo congerit: Domine,

sic illi Videas, quare: nonne hoc templum tuo nomini consecratum? Vtique: verumtamen perfodit parietem atque intro reperit bufones, lacertos, scorpiones, & insecta venenata, quibus seniores Israël adolebant incensum. Ingredere (inquit) aliud cubiculum: fodit Propheta, & ingreditur, invenit autem quasdam mulieres libidinolas ploratum edentes & eulammis querens causam: mortem desent Adonis Veneris Amasij. Progredere ulterius ait Deus: perfodit & invenit in Sanctuario iuvenes nonnullos tantâ sacrilegos impudentia, ut dorsum verterent tabernaculo, illudque sanis exciperent non tolerantis. O Propheta: an hæc tibi videntur posse tolerari? Templum meo nomini consecratum, armisque meis insignitum ita violari? Hoc tibi sæpe contingit. Sanctuarium ex Dei: **Templum Dei sanctum est, quod estis vos;** ita D. Paul. loquitur de domo Dei, & ait: *Qua domus sumus nos.* Insignitum illam video armis Dei; Crux scilicet: sed tria hæc ingrediamur cubitalia. In capite: Heu cogitationes! **Omnes cogitationes in malum.** Quis verbis explicet vanitates, lascivias, immunditias, fraudes quæ hoc in capite agitantur? An serpens sit aliquis qui hoc non ingreditur? Superbia, ambitio, libido, dolus, quibus incensum tuarum adules sollicitudinum. Aliud deinde cubiculum oris ingredere: **Sepulchrum patris est guttur eorum, lingua sua dolose agebant.** Iuramenta contra Deum, detractiones infames contra absentes, conumelia contra presentes, ut nihil prætereas illibatum. Si nunc cordis ingrediaris cubiculum operum tuorum originem; quam non seclaris iniquitatem? quale non committis peccatum? Eia homo Christi, hoc in fronte signum affige, hoc Davidis proponendo: **Cogitabo pro peccato meo:** & implens illud quod Salomon in iustis extollit: **Cogitatio eorum apud Altissimum:** & hoc ex eodem Psalmista: **Cogitatio hominis consistitur tibi.** Statue in ore signum & dicito: **Quidquid hinc egredietur Dei laudes,** & magna resonabit. Statue signum in corde, & dicito: **Tibi dixit cor meum: exquisivit te facies mea.** **Cor meum & caro mea exultaverunt in Deum vivum;** & absolute statuas: **In me sunt Deus vota tua.** Non habeo, nec habebis Domine, quidquam, quod tibi non placeat.

Tertium: quod signum sit aduersus inimicos nostros defensionum. Hæc (sic lege apud D. Damalc.) **Clypeus atque armatura,** & **proprium est aduersus diabolum.** Crux (sic audio D. Chryl. st.) **Scutum perpetuum aduersus donones triumphos;** denotio diaboli. Secebat D. Anton. ut refert D. d d d 3. Alia

1. Cor. 3. 17
2. Cor. 6. 16
3. 17
IV.
1. Crux nobis est in fronte
2. signum
3. cogitatio
4. Sal. 101.
5. Ps. 37.
6. Sap. 5.
7. 10.
8. Ps. 75.
9. Ps. 26.
10. Ps. 87.
11. Ps. 87.
12. Ps. 87.

V. Athanas. vitæ illius confcriptor, asserere diabolum ita crucem expauescere, vt per illam, contra tam ferocem inimicum securam, tutamque habeamus defensionem. Origenis sententiam vt pulchram non libenter omiserit: *Quid timentis dæmonia? Quid tremunt? sine dubio crucem Christi in qua triumphati sunt, in qua exuti sunt principatus eorum & potestates. Timor ergo & tremor cadunt super eos, cum crucis signum in nobis videtur.*

Exod. *riti fâchier fixum* Cape similitudinem: canem inter duas apprehendisti portas, cui baculo ossa confregisti: quàm primum alius videt te baculum assumere, Euro fugit ocyus: recordatur etenim eius quem collum in terra prostrasti.

Christus canem diabolum apprehendit in monte Calvarie, & violente crucis baculo illi ossa comminuit, tantis valet illa viribus, ex quo verberate sic contractus & collisus ingemuit, vt quo momento quis baculum illum arripit fugam incipiat velocissimam, totaque illi terra motica videatur, nec eo præsumit accedere, vbi hæc crucis contemplatur insignia. Pati fratrique meo D. Vincentio Ferrariensi puellam adduxerunt lymphaticam seu arrepticam: cum autem à diabolo vit Dei quæretet quâ ratione puellam intraisset, respondit: quia illam vidit, incertum & rudam, cum enim in quodam loco terribilis existeretur terre motus, vbi plurima conuenerat hominum multitudo, omnes se crucis signo, hæc solâ puella excepta munierunt. His conuenienter innumerate referuntur historię à Sanctis conscriptæ, sed mihi satis sit illa, quam tantum, & merito quidem extollit D. Greg. Naz. de Iuliano Apostata, erat hic Christi eamque crucis hostis intensissimus, & persecutor acerbissimus: omnes etenim Imperij sui vires nervosque, eius delendæ memorie tyrannus impendit. Erat diabolo confederatus: die quodam tanto à dæmonibus si rote comprehenditur, vt illi fauces occluderent. Illico signum hoc apprehendit, cruce in sibi efformat, voc feratur: *Per signum crucis.* Et ecce cetera illa mirba diabolica in auras euasit, eumque reliquit incolumem. O vires supra omnes inimici vires superiores: si tanta polleat crux potentia, vt illi, qui eandem hostis persequebantur, exerant, & ei minime credit, tanto succurrat subsidio, talique ab hostibus triumpho liberet: quid non operabitur in illo qui illum adora, illi credit, atque ex toto cordis affectu eam sibi iungit? hinc habeo.

Ep. 18. consilium à D. Hieron. datum Demetriadi. *Claudas cubiculum peccatoris, & crebro signaculo crucis munias frontem tuam, ne exterminator Egypti in te locum reperiat, sed primogenita que apud Aegyptios*

perierunt, in tua mente seruentur. Vbi D. Hieron. indicat quod clarius expressit D. Damasc. nempe signum, quod Isaaciar et Dæi præcipue formantur, ne percutiens Angelus domus in eum grediretur, fuisse signum crucis ex latere in Agni efformatum.

Hoc est signum illud, quo tota redemptio facta celestis, quam diuinus ille sponus miris effectibus laudibus, prædicatque horum herbos cum cõstitiferis tum salutaris amoenissimum: & quocumque eius cullos: *Horius conclusus fons igneus.* Hoc est signum illud, quod Angelus in montibus eorum imprimit, quos seruate vult in montibus, ne à gladio cadente interficiantur: vt referat Propheta Ezechiel. Hinc velis addiscas, ne vquam ad quietem te componas nocturnam, nisi te prius hoc diuino crucis signo munieris: quatenus te Deus eius virtute à Principibus etiam tenebrarum, qui noctibus potissimum dilosentur, quærentes quem deuotus hoc signo munieris: etenim in huius solus virtus non solum ualuit Iudæos eiusdem tamen mortalis inimicissimam de nocte per desertam prædicentem in quodam lim quoddam ingressus est, quo impudens canone terrent diaboli, quem conspicientes amigentes non præsumperunt: quia se salutifero crucis signo munierat, licet in eum non crederet. Hoc fufius, enarrat D. Gregor. Apposuit præpositum nostro hos laureatus Poeta Chr. Stramus D. Prodenius vestis composuit.

*Fas cum vacante forma
Castum petis cubile
Frontem locumque cordis
Crucis figura signat,
Cruce pulis omnes, ermen,
Fugunt cruce conuicta,
Talis ascata signo.*

Ne de strato albugos nisi formato super hoc Crucis signo: ne de domo excedas illa non præsignatus, quatenus eius virtute Deus te à peccati uis saluum eripiat, que tibi diuina potestate possunt occasiones. Iter non arripas nisi crucem præmiseris, vires etenim tibi ministrant ad victoriam, & mente tua hoc sedulo premittes quod Deus Imperatori Constantino scriptum referunt Eusebius & D. Cyrillus Hierosolymitanus, etenim die medio præsidio ablatum ipse ipsos clarissimos solis radios Crux illi apparuit in aère splendidissima: tuncque illis illud, vt tenebras illis offunderet, hæc epigraphæ: *hoc signa vinces.* Hoc etenim fuit quod Imperator, ostendit dum assumptis sibi in titulum: Si pernicitatis lamenta seruique suscipias, in hoc signo

